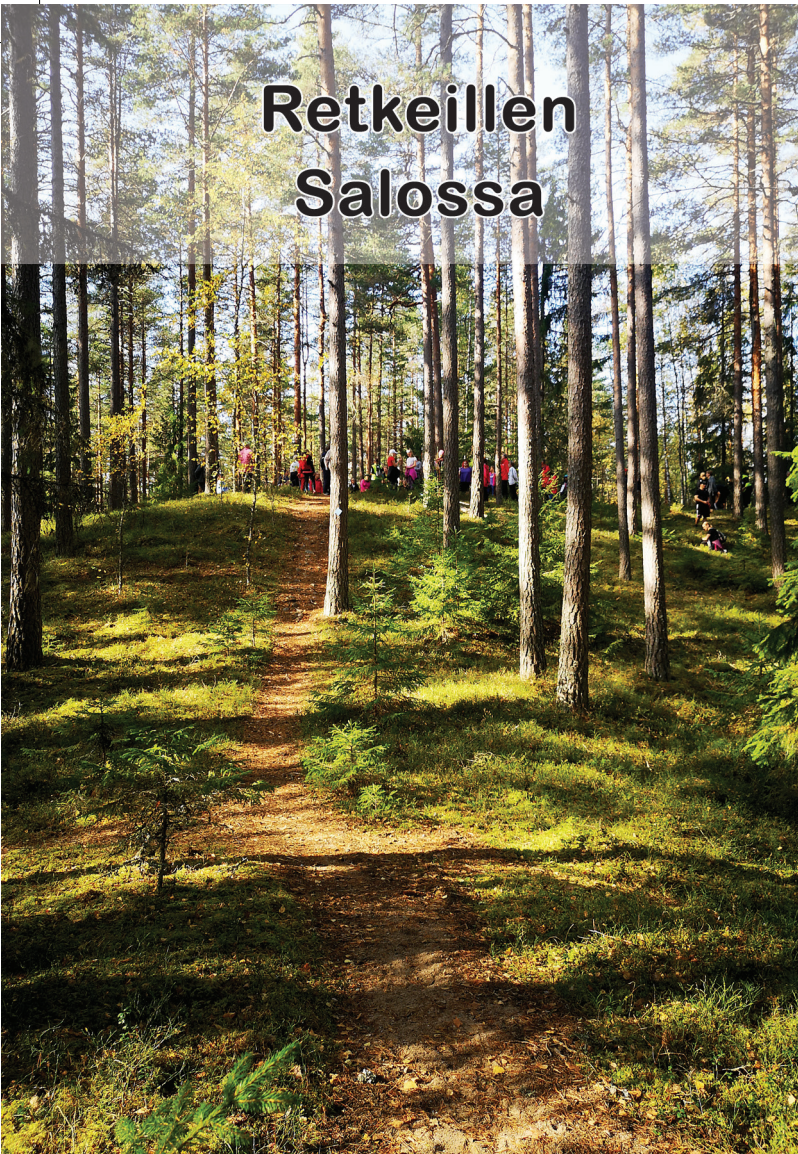

Retkeillen Salossa

Salossa on useita hienoja retkeilykohteita, joissa voi tutustua rikkaaseen kulttuurihistoriaamme ja monipuoliseen luontoon. Muinais- ja kulttuuripolut kertovat seudun varhaisten ihmisten tarinaa. Luontopoluilla ja koskiympäristöissä voi tutustua lintuihin, kasveihin ja jääkauden muokkaamaan maisemaan. Kuntoiluun sopivat parhaiten retkeily-, melonta- ja pyöräilyreitit sekä kuntoradat ja hiihtoladut.

Tämä esitteen toteuttamisesta vastasi Salon kaupungin liikuntapalvelut.

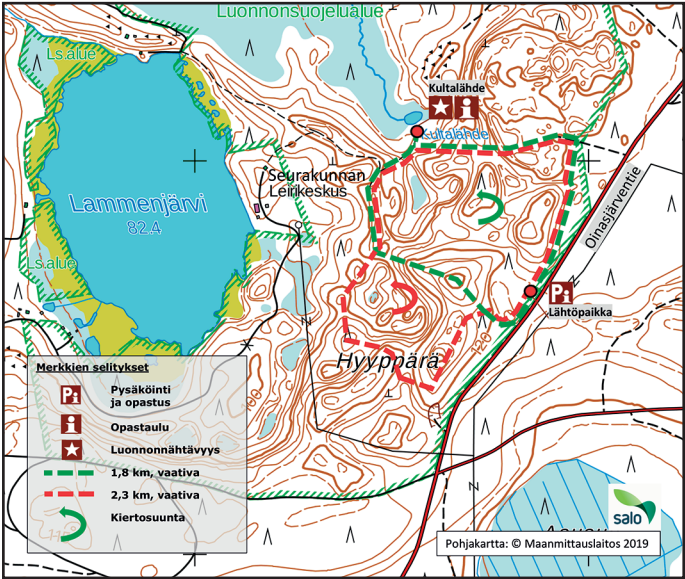
Saat lisätietoa ja voit ladata kohde-esitteet Salon alueen retkeilyreiteistä ja luontokohteista seuraavista linkeistä:

www.salo.fi/retkeilykohteet ja
www.visitsalo.fi

Esitteen tuottaja: Salo kaupungin liikuntapalvelut
Tekstit: Tapio Hartikainen
Valokuvat: Jenni Hartikainen, Tapio Hartikainen, Esko Järvi, Raimo Kangas, Siiri Niemi, Kai Schneider, Mia Sinisalo, Susanna Raimi, Hilpi Tanska, Juha Holopainen ja Terhi Sinnelä

1 Hyppärän polku

Hyppärän polku (pituus 1,8/2,3 km) kulkee vuoristoratamaista metsäpolkuverkkoa pitkin Hyppäränharjulla, välillä nouseen jyrkkien harjukumpujen päälle ja sieltä laskeutuen suppakuoppien pohjalle. Polun pohjoisreunalla on mahdollista tutustua kauniiseen ja mystiseen Kultalähteeseen. Polku on vaativa reitti ja sopii kaikenikäisille hyväkuntoisille henkilöille, mutta ei liikumisrajoitteisille henkilöille. Lähtöpaikan P-alueen osoite on Oinasjärventie 366. Kohde-esite: www.salo.fi/retkeilykohteet

2 Halikonlahden lintupolku ja esteetön polku

Esteetön polku (1,9 km, P-alueen osoite Satamakatu 49) on osa Halikonlahden lintupolkua. Kivituhaalla päällystetty tasainen polku kiertää yhden vedenpuhdistamon altaan ja sen varrella on seitsemän levähdyspenkkiä. Polun varrella lintutornin lähellä on esteetön lintulava.

Halikonlahden lintupolun (3,1 km, P-alueen osoite Satamakatu 69) varrella on kaksi lintutornia, joista voi tarkkailla lintuja sekä alueen linnustosta kertovia infotauluja ja kaksi kelluvaa piilokojua lintujen tarkkailuun. Lintupolku on helppokulkuinen ja sopii kaikenikäisille.

Kohde-esite:
www.salo.fi/retkeilykohteet

3 Vaisakon luontopolku

Viurilanlahteen rajoittuva Vaisakon luonnonsuojelualue (P-alueen osoite Palttatie 22c) Halikonlahden länsirannalla muodostuu seudulle tyypillisistä kalliomäillä kasvavista metsistä ja niiden välisistä lehtoalueista. Alueen jalopuumetsiköt ja suuret tammet ovat ainutlaatuisia ja siellä tavataan monia harvinaisia sieni- ja jäkäälajejaja. Vaisakko on parhaimmillaan keväällä vuokojen kukinta-aikaan. Koko reitin pituus on noin 4,3 km, josta luontopolun osuus on noin 2,5 km.

Lisätietoa luontopolusta:
www.luontoon.fi/vaisakko

4.Rikalanmäen ja Linnamäen muinaispolku

Rikalanmäellä ja viereisellä **Linnamäellä** kulkevalla **muinaispolulla** (P-alueen osoite Rikalanatie 77) pääset tutustumaan alueen historiaan. Reitin opastaulut keskittyvät erityisesti rautakautteen, mutta ne kertovat myös alueen varhaisempaa menneisyyttä, lähihistoriaa ja nykypäivää. Muinaispolun Rikalanmäen osuuden pituus on 400 metriä ja Linnamäen osuus mukaan laskettuna kokonaispituus on noin 2,5 km. Rikalanmäen osuus on helppo ja Linnamäen osuus polusta on vaativa reitti. Kohde soveltuu hyvin eri-ikäisille henkilöille.

Kohde-esite:
www.salo.fi/retkeilykohteet

Aivan muinaispolun vieressä toimii kahvila-ravintola Rikalan Krouvi. Tunnelmallisessa ravintolassa on mahdollisuus nauttia maukasta lounasta, pistäytyä kahville tai ottaa Take away. Kesäaikana on avoinna myös viihtyisä kesäterassi. Aukiolot:
www.rikalanmaki.fi

5 Lautatarhan luontopolku

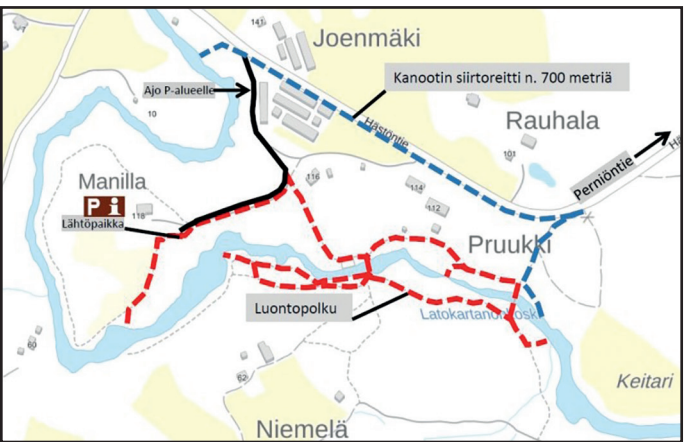

Lautatarhan luontopolku on noin 700 metriä pitkä ja lähtee pysäköintialueelta (Pelkkakuja tai Tukkirannantie) ja kiertää Vartsalan rannan alueella kerton useiden infotaulujen kautta Vartsalan ja sen sahan historiasta. Luontopolku on pääsääntöisesti helppokulkuinen ja sopii kaikenikäisille. Polun osa, joka kulkee aivan rantaviivaa pitkin, on luonnontilassa. Meren läheisyydestä voi nauttia aivan rannan tuntumassa olevalla laavulla, jossa on nuotiopaikka (ota varoiksi omat puut mukaan). Laavun omistaa ja sitä ylläpitää Vartsalan kyläyhdistys ry. Lisätietoa:
www.vartsala.fi

6 Latokartanonkosken luontopolku

Luontopolku lähtee P-alueelta (osoite noin Hästöntie 140) ja tulee sieltä Latokartanonkosken partaalla sijaitsevan vanhan myllyn raunioille. Kosken pauhua voi seurata sen ylittäviltä kahdelta sillalta, joissa kuohut ovat parhaimmillaan kevät- ja syystulvien aikaan. Luontopolku kiertää jyrkkien rinteiden välissä, ja sen ympärille kaartuvat puut luovat sille kesäaikaan viidakkomaisen tunnelman. Luontopolku palaa kosken rantamaisemissa kierrettyään takaisin lähtöpaikalle. Luontopolun pituus on noin 1,7 kilometriä ja sen kulkemiseen menee noin puoli tuntia. Luontopolku on vaativuustasoltaan helppo reitti ja sopii kaikenikäisille.

Kohde-esite:
www.salo.fi/retkeilykohteet

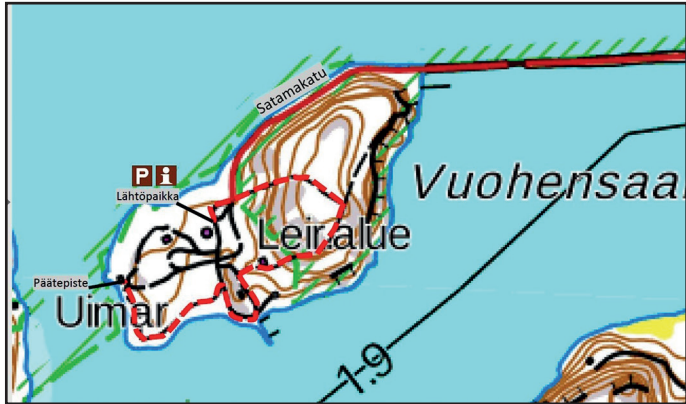

7 Bergvikin luontopolku

Bergvikin luontopolku lähtee Bergvikin kartanon (osoite Bergvikintie 43) parkkipaikan itäkulmalta. Valittavana on kaksi erimittaista (3,2 km tai 4,7 km) luontopolkua, jotka kulkevat kartanon pohjoispuolella olevissa kalliometsämaastoissa. Lyhyemmän polun kulkemiseen menee noin 1 tunti ja pidemmän polun kulkemiseen menee noin 2 tuntia. Luontopolun varrella on laavu. Luontopolku on keskivaativa reitti, joka soveltuu hyvin eri-ikäisille henkilöille. Kohde-esite:
www.salo.fi/retkeilykohteet

8 Vuohensaaren luontopolku

Luontopolku lähtee P-alueelta (osoite Satamakatu 102, koordinaatit ovat P 60° 21,845' ja I 23° 3,972'). Luontopolku kulkee myötävään Vuohensaaren vanhassa metsässä, rannoilla, niityillä ja teillä. Reitin varrella on 17 luontorastia, jotka kertovat Vuohensaaren historiasta, kasveista, linnuista ja eläimistä. Näistä tarkemmin luontopolku -esitteessä (linkki kohde-esitteessä). Reitin pituus on noin 1,2 kilometriä ja sen kiertämiseen menee noin puoli tuntia. Luontopolku on keskivaativa reitti ja sopii kaikenikäisille.

Kohde-esite:
www.salo.fi/retkeilykohteet

9 Koivumäen muinaispolku

Muinaispolku lähtee Muurlan nuorisotalon pysäköintialueelta (osoite Viljo Hurmeentie 1) vastapäätä olevilta puuportailta ja kulkee sieltä Koivumäen päälle olevalle pronssikautiselle haudalle. Muinaispolun pituus on edestakaisin noin 250 metriä. Muinaispolku on keskivaativa reitti ja sopii kaikenikäisille.

Kohde-esite:
www.salo.fi/retkeilykohteet

10 Nakolinnan luontopolku

Luontopolku kulkee polkuverkkoa ja pyöräteitä pitkin myötävään Varesvuoren ympäri esitellen eri nähtävyyksien kautta Nakolinnan kallioalueen monipuolista luontoa. Luontopolun pituus on noin 2 kilometriä. Luontopolku on helppokulkuinen ja sopii kaikenikäisille.

Kohde-esite:
www.salo.fi/retkeilykohteet

11 Viitankruunun muinaispolku

Muinaispolku lähtee P-alueelta (osoite noin Merikulmantie 255) ja kulkee metsäpolkua pitkin Viitankruunun muinaismuistoalueella ja päättyy kolmelle pronssikautiselle hautaröykkiölle. Reitin varrella on sekä rehevää kuusimetsää että korkeammalla kuivaa kangasmetsää, jossa kasvaa käppyrärunkoisia mäntyjä. Alue sijaitsee Halikonlahden rannalla, joka on arvokasta lintuvesialuetta. Kauimmaiselta hautaröykkiöltä on upeat näkymät Halikonlahdelle. Polun pituus yhteen suuntaan on noin 500 metriä. Muinaispolku on keskivaativa reitti ja sopii kaikenikäisille. Kohde-esite:
www.salo.fi/retkeilykohteet

12 Teijon kansallispuisto

Teijon kansallispuiston vaihteleva maasto sekä merkityt reitit, laavut, tulentekopaikat, telttailu- ja leirialueet sekä muut palvelut houkuttelevat koko perheen retkeilemään.
www.luontoon.fi/teijo ja
www.naturaviva.fi/teijonkansallispuisto

Teijo Ski & Action Park on talviaikaan eteläisen Suomen suurimpia laskettelukeskuksia, jossa monien oheispalvelujen lisäksi on mahdollisuus tulistella laavuilla laskujen lomassa. Teijontie 345
www.meriteijo.fi

Meri-Teijo Bike Park on harrastelähtöinen, Teijon kansallispuiston kainalossa sijaitseva maastopyöräilyyn erikoistunut pyöräilykeskus. Bike Parkista löytyy alamäkiratoja kaiken tasoisille kuskeille. Teijontie 345
meriteijobikepark.com/

13 Salo-Lehmijärvi-Kirjakkala retkeilyreitti

Reitillä kuljetaan pelto- ja metsämaisemissa pyöräteillä, sora-teillä, metsäautoteillä ja poluilla. Reitin kokonaispituus on 21 km. Reitin varrella on mm. laavu, hieno näköalapaikka, muinaispolku sekä uimaranta ja sauna. Retkeilyreitti on keskivaativa reitti ja soveltuu hyväkuntoisille henkilöille, joilla ei ole liikkumisrajoitteita. Reitin kulkemiseen menee kävelen noin 5 tuntia ja kokeneella maastopyöräilijällä noin 1,5 tuntia. Reitistä on helppo kulkea myös lyhyempiä osia. Lähtöpaikkojen läheisyydessä ovat käytössä Salo keskustan palvelut ja Kirjakkalan ruukkikylän palvelut.

Kohde-esite:
www.salo.fi/retkeilykohteet

Salon uimarannat ja saunat:
www.salo.fi/uimarannat

14 Märynummen retkeilyreitti

Retkeilyreitti lähtee P-alueelta (osoite Hirvitie 96) ja kulkee myötävään Märynummen metsäpolkua, kallioita, soita ja metsätieverkkoa pitkin. Reitin kokonaispituus on noin 5,5 kilometriä ja sen kiertämiseen menee 1-2 tuntia. Vaativuustasoltaan retkeilyreitti on keskivaativa reitti ja soveltuu hyväkuntoisille eri-ikäisille henkilöille.

Kohde-esite:
www.salo.fi/retkeilykohteet

15 Rannikkoreitti-retkipyöräilyreitti

Reitti lähtee Salosta ja jatkuu Teijon kansallispuiston maisemiin kolmen ruukkikylän; Kirjakkalan, Teijon ja Mathildedalin, kautta. Strömmen kanavan kautta siirrytään Kemionsaarelle Kasnäsiin asti, mistä voit jatkaa lautalla ulkosaaristoon Rosalaan ja Hiittisten kyliin tai vieraila Högsäran saarella ja Örnön linnakesaarella. Kasnäsiä meriteitse Hankoon ja sieltä Tammisaaren kautta Saloon. Reitillä on Salossa myös sivureitit, joten poikkea mereliseen Särkisaloon, missä voit nauttia idyllisten kesäkahviloiden tunnelmasta tai lähde Salosta Halikon sivureitille, mikä kiertää Rikalanmäen sekä Wiurilan kautta.
www.rannikkoreitti.fi/

16 Merellistä Saloa mukailen

17 Halikonjoki

18 Kokkila

Salosta löytyy useita hienoja eripituisia melontareittejä eritasoisille melojille. Melontareittien varrella voit tutustua alueen rikkaaseen kulttuurihistoriaan sekä kauniiseen luontoon.

Merellistä Saloa mukailen joki- ja merireitin pituus on noin 55 km, joka jaettavissa esimerkiksi kahden päivän noin 5 tunnin melonnalle. Lisätietoa: www.salo.fi/retkeilykohteet

Halikonjoen reitin pituus on noin 12,5 km ja sen melonta kestää noin 2,5 tuntia. **Kokkilan** merireitin pituus on noin 21,5 km ja sen melonta kestää noin 3,5-4 tuntia. Lisätietoa:
www.melamogulit.com/index.php/melontareitteja

19 Rekijoen myllykoski

20 Tyrynkoski

21 Moisionkoski

Koskien pauhua syys- ja kevättulvien aikaan on vaikea kuvata, se täytyy itse kokea. Myös jäiden lähtöä on hienoa seurata koskien kohdalla.

Tyrynkoskea pääsee parhaiten ihaillemaan kosken ylittävältä pyörätiesillalta. Auton voi jättää osoitteessa Tyryntie 1 olevalle P-alueelle ja kävellä siitä Tyryntieltä lähtevää pyörätietä pitkin kosken sillalle.

Rekijoen Myllykoskea voi katsella kosken ylittävän sillan tuntumasta. Autoille löytyy P-alue osoitteesta Isohiedentie 1189.

Moisionkoskelle parhaat näkymät avautuvat kosken ylittävältä pyörätiesillalta sekä kosken rinnalla kulkevilta pyöräteiltä. Auton voi jättää esimerkiksi Moision kaupunginosan yleisille pysäköintipaikoille ja kävellä sitten Moisionkadun päästä lähtevälle pyörätielle ja siitä edelleen kosken ylittävälle pyörätiesillalle.

22 Tupurin ulkoiluväylä

23 Märynummen ulkoiluväylä

24 Melassuon ulkoiluväylä

25 Inkereen ulkoiluväylä

Valaistut ja hoidetut ulkoiluväylät antavat mahdollisuuden ympärivuotiseen ulkoiluun. Samalla voi kokea myös luonnon läheisyyden ja saada energiaa hiljaisuudesta arjen kiireen keskellä.

Tupurin ulkoiluväylä (P-paikan osoite Kalkkimäenrinne 80) löytyy mm. frisbeegolfrata lapsille ja aikuisille, ulkokuntolaitteet, maastopyöräilyrata sekä kuntoradan varrelta laavu, jossa voi tulistella ja nauttia retkeilyn tunnelmasta.

Märynummen ulkoiluväylä (P-paikan osoite Hirvitie 92) löytyy mm. uimala ja frisbeegolfrata. Melassuon ulkoiluväylä (P-paikan osoite Erveläntie 16) on mm. ulkokuntolaitteet ja Inkereen ulkoiluväylä (P-paikan osoite Tortosmäentie 9) pääset nauttimaan kangasmaastosta.

Lisätietoa Salon ulkoiluväyläistä:
www.salo.fi/kuntoradat

